

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Вікторія БОЙКО

"1" вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри

Соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ

від "1" вересня 2023 року № 2

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Національна та регіональна економіка

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітня програма – Туризм

Спеціальність – 242 Туризм

Галузь знань – 24 Сфера обслуговування

Кропивницький – 2023

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Національна та регіональна економіка
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Ковальов Дмитро Вікторович; кандидат сільськогосподарських наук, доцент; доцент кафедри соціальних та поведінкових наук.
Контактна інформація	м. 0665870455, kovalovdmytrov@gmail.com , dep.sbs@ksaeu.kherson.ua
Графік консультацій	Консультації online: Viber +380665870455, Zoom
Програма дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Національна економіка: загальне та особливе 2. Характеристика економічного потенціалу 3. Структурна перебудова національної економіки 4. Програмування та прогнозування національної економіки 5. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство 6. Регіональна економіка: загальне та особливе 7. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил 8. Економічне районування та територіальна організація господарства 9. Сутність, мета, завдання та механізм реалізації регіональної економічної політики 10. Природний та ресурсний потенціал України 11. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систе
Мова викладання	українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	<p>Із всієї сукупності навчальних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України, національна та регіональна економіка є єдиною за змістовою і предметною сутністю, що вивчає національну економіку та територію (регіон) як цілісну соціально-економічну систему, утворену взаємодією природно-ресурсного, соціально- демографічного та господарського потенціалів. Саме такий підхід є виразом комплексно-територіального підходу в управлінні економікою, який донині не знайшов належного відображення та врахування в економічній політиці держави. Оволодіння методами аналізу регіональної економіки, вміння оцінювати потенціал соціально-економічного розвитку конкретного регіону є невід'ємною і обов'язковою кваліфікаційною ознакою сучасного економіста.</p>
Інформаційний пакет дисципліни	http://www.ksau.kherson.ua/econom/kafedraets.html

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння закономірностей та особливостей
-----------------------------------	--

	функціонування національної економіки, освоєння наукових основ територіального господарювання, для якого характерними є цілісність, системність і комплексність соціально-економічної мети.
Завдання вивчення дисципліни	Розкрити загальне та особливе в національній та регіональній економічній системі, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство й обґрунтування пріоритетів і заходів економічної політики держави, спрямованих на економічний розвиток країни та регіону, підвищення якості життя населення; вивчити теорію суспільного добробуту соціально-ринкової економіки, розуміти основні принципи державності, демократії, забезпечення економічної свободи і економічного порядку; основні інструменти ефективної політики економічного зростання в національній та регіональній економіці; цілі та напрямки зовнішньоекономічної політики держави; здобувачі повинні навчитися економічно мислити, логічно і змістовно пояснювати явища і процеси в державній національній та регіональній економічній політиці, поєднувати набуті знання з майбутньою спеціальністю.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	
Загальні	ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
Спеціальні (фахові)	ФК 17.Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій. ФК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР 04.Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР 05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПР 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері. ПР 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх різних професійних ситуаціях. ПР 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024 р.р.
-----------------------	----------------

Семестр	4-й
Курс	2
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: “Статистика”, “Планування”, “Соціологія”, “Економічна географія”, а також володіти використанням бібліографії та джерел з економічної літератури.
Постреквізити	Поглиблення знань за окремою «наукою про національну економіку та регіон», що взяла на озброєння розумово-діяльний апарат багатьох галузей знання.

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
Лекції	22 годин
Практичні / Семінарські	22 годин
Лабораторні	-
Самостійна/ Індивідуальна робота	46 годин
Форма підсумкового контролю	Екзамен

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності: DSpace. Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення крім загальнонавчаних програм та операційних систем Microsoft Office.
Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор для: комунікації та опитувань; виконання домашніх завдань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль)

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез
------------------------	---

	доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			Лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА							
1	Тема 1	Національна економіка: загальне та особливе	2		2	4	3
	Тема 2	Характеристика економічного потенціалу	2		2	4	3
2	Тема 3	Структурна перебудова національної економіки	2		2	4	3
	Тема 4	Програмування та прогнозування національної економіки	2		2	4	3

3	Тема 5	Інституціональні форми інтеграції у світове господарство	2		2	4	3
	ПК ЗЧ 1	Підсумкова контрольна робота №1	-		-	-	15
Змістова частина 2 РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА							
4-7	Тема 6	Регіональна економіка: загальне та особливе.	2		2	4	3
	Тема 7	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	2		2	4	3
8-10	Тема 8	Економічне районування та територіальна організація господарства.	2		2	4	3
	Тема 9	Сутність, мета, завдання та механізм реалізації регіональної економічної політики.	2		2	4	
11-15	Тема 10	Природний та ресурсний потенціал економіки України.	2		2	5	3
	Тема 11	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем .	2		2	5	3
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота №2	-		-	-	12
	Сума		22		22	46	60

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення (інформаційно-повідомлювальне, інструктивне-практичне, пояснювально-спонукальне, система зображально-виражальних засобів. Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій Наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо.
Лабораторні	-

Самостійна робота	Конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка рефератів, презентацій, тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей.
Індивідуальна робота	Підготовка та захист самостійної розробки (реферату) та захисту її на заняттях.

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
<p>Конкретно визначаються методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, твір, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи здобувача; практичний контроль (під час практичних робіт, на практикумах, під час усіх видів практики); спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації тощо.</p> <p>Вимоги та методи до поточного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, реферат, презентація тощо. Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається: а) способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру; б) способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.</p>	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
<p>Дві ПК ЗЧ передбачено за результатами вивчення тем розділу 1 і розділу 2. Для проведення підсумкового контролю розроблено контрольні завдання. Варіанти завдань для підсумкового контролю є рівнозначні за трудомісткістю.</p>	
Підсумковий контроль	
<p>Форма проведення екзамену – письмова. Види запитань з відкритими відповідями. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).</p>	

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістох частин (бали)													Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина 1						Змістова частина 2								
T1	T2	T3	T4	T5	ПК ЗЧ 1	T6	T7	T8	T9	T10	T11	ПК ЗЧ 2	Max 40	Max 100
Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 15	Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 3	Max 12		

Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре

74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богословська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: навч. посібник. Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. 488 с. 2. Гусєва О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ : ДУТ, 2018. 55 с. 3. Конохова З. П. Моделі державного регулювання економіки : навчально-методичний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», 2018. 132 с. 4. Мельникова В. І. Національна економіка: навч. посіб. Київ : Центрнавчальної літератури, 2019. 248 с. 5. Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 512 с. 6. Лишиленко В. І. Регіональна економіка: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Лишиленко. – К. : Центр учбової літератури, 2019. – 384 с. 7. Манів З. О. Регіональна економіка: навчальний посібник / З. О. Манів, І. М. Луцький, С. З. Манів. – Львів : "Магнолія 2016", 2017. – 562 с. 8. Регіональна економіка: підручник / Н. Л. Гавкалова, Н. К. Гіковата, О. О. Петряєв та ін. за заг. ред. Н. Л. Гавкалової. – Х.: ВД "ІНЖЕК", 2018. – 464 с. 9. Регіональна економіка у схемах і таблицях: навчально-практичний посібник / Т. М. Серікова, Н. К. Гіковата, Г. М. Шумська ; за заг. ред. Т. М. Серікової. – Х. : Вид ХНЕУ, 2019. – 176 с. 10. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібн. / В. Ф. Семенов, Т. О. Проценко; за ред. В. Ф. Семенова. – К. : "МП Леся", 2019. – 708 с
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексєєв В. М., Липовська Н. А. Взаємовідносини держави та суспільства: навч. посіб. Дніпро: ГРАНІ, 2019. 172 с. 2. Булах Т. М., Іващенко О. А., Плахотнікова Л. О. Аналіз стану та тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2019. № 1-2. С. 59-68. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3719. 24 3. Галушка З. І., Катаранчук Г. Г. Поведінка домашніх господарств України: моделі та особливості регулювання. Монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 190 с. 4. Економічні свободи для зміцнення соціально-економічного розвитку України в умовах глобальних

	<p>трансформацій / Наук. ред. В. Юрчишин. Київ : Заповіт, 2020. 276 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_Economic_freedom.pdf.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Залюбовська С. С., Колупасв Ю. Б., Мельничук І. О. Проблеми залучення інвестиційних ресурсів в економіку України. Інвестиції: практика та досвід. 2018. №8. С. 26-30. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2018/8.pdf. 6. Ігнатенко Т. С., Пархоменко В. В., Тарасенко А. Г. Україна в сучасних інтеграційних процесах: передумови та проблеми. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2019. № 4. С. 83-91. 7. Кононова І. В. Розроблення стратегії розвитку національної економіки. Причорноморські економічні студії. 2018. Випуск 36. С. 60-65. 8. Кришень О. В. Теоретико-методологічні аспекти регіональної соціальної політики в період сучасних трансформацій: дис. ... канд. наук з держ. упр: 25.00.01. Дніпро, 2020. 241 с. 9. Laffont, J-J. Public Economics, MIT Press, 2019. 10. Person, T., and G. Tabellini. Political Economics. Explaining Economic Polisi. MIT Press, 2020.
Інформаційні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua. 2. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua 3. http://pidruchniki.com/rps/ 4. http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi 4. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF. 5. Закон України. Про стимулювання розвитку регіонів. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/annot/2850-15. 6. Закон про територіальні громади. http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-viii. 7. Глобалізація як процес універсалізації стосунків між державою та ринком. http://www.zqia.zp.ua/qazeta/VISNIK_35_2.pdf. 8. Транснаціональні корпорації та Україна. http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine. 9. Поняття і види міжнародних організацій. http://readbookz.com/book/166/5027.html. 10. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. 11. http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya-spivdruzhnist-inshi-mizhd-erzhavni-obyednannya. 12. Світова економіка: структура та основні суб'єкти http://ukrefs.com.ua/page,2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub-ekty.html.